

Маслина Грнчарова

Маслина Иванова Грнчарова (1874–1958) е македонска учителка и револуционерка, деец на ТМОРО. Како учителка во Димотика (Тракија), станала член на ТМОРО во 1895 година. Поради членството во ТМОРО, била уапсена и осудена, а казната ја издржувала во затворот во Корча (Албанија). Позната како Рајна кнегињата од Костур, по излегувањето од затвор, била секретар на Централната комисија на ТМОРО и член на Костурскиот окружен комитет на ТМОРО. Заедно со учителката Елена Минасова, таа го извезла знамето на Д'мбенската чета. Таа зела учество во Илинденското востание во 1903 година и го шије и развива знамето во Загоричани. Со посебна храброст се истакнала при ослободувањето на Невеска.

Маслина Иванова Грнчарова е родена во 1874 година во костурското село Загоричани во Егејскиот дел на Македонија. Татко и се викал Иван, а нејзиниот брат Вангел. Таа ја завршила Солунската женска гимназија. По завршувањето на гимназијата таа почнала да учителствува во егзархиското училиште во Демотика (Тракија), каде во 1895 година станала член на Тајната Македонската револуционерна организација (ТМОРО), Потоа била учителка во Сорович и Зеленич и истовремено вршела курирски должности за Организацијата.

Заедно со учителката Елена Минасова го извезла знамето на Д'мбенската чета на ТМОРО. Во 1901 година, таа се вратила на кратко во родното село каде имала средба со Гоце Делчев. Поради членството во ТМОРО, била уапсена заедно со Манол Розов, Лазар Поптрајков и Павел Христов и осудена, а казната ја издржувала во затворот во Корча (Албанија).

По излегувањето од затвор, Маслина Грнчарова била назначена за секретар на Централната комисија на ТМОРО и член на Костурскиот окружен комитет на ТМОРО. На оваа позиција таа помогнала во планирањето на Илинденското востание. Таа како активен комита зела учество во Илинденското востание во 1903 година.

Маслина го шије и на 2 август 1903 година, качена на коњ, го развива знамето на нејзиниот командант Манол Ризов во Загоричани. Со посебна храброст се истакнала при ослободувањето на Невеска. По повторното апсење во август 1903 година Маслина Грнчарова била амнестирана и се вратила во родното село.

По Првата светска војна (1914 - 1918), по договорите за размена на наследство Калфов – Политис и Молоч - Кафандарис (1927), најголем дел славјанското население принудно било иселено од Егејскиот дел на Македонија. Маслина Грнчарова емигрирала во Бугарија, каде учителствувала во селото Пастух.

Во 1928 година, на вториот редовен конгрес на Македонскиот женски сојуз, Грнчарова влегла во раководното тело на организацијата како соработничка.

Маслина Иванова Грнчарова никогаш повеќе не го видела својот роден крај слободен. Таа умира во 1958 година во Криводол, Бугарија. Зад себе остава кратки спомени за револуционерното движење, во кое вели: „ ...мојата активност беше во служба на оние што носеа пушки. Ги пречекувавме четите, носевме леб, за избеганите од Иванчовата афера ангиравме куќи - да се сокријат од напади. Мојата активност, кога бев слободна, беше за други, а не за мене ... Пред Илинден, јас станав централна врска помеѓу војводите и реонските началници. Останав така и потоа во целиот наш Костурски реон ... “

